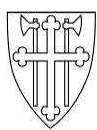

PROTOKOLL

UKM 2010
Toneheim 21-25. juni

DEN NORSKE KIRKE

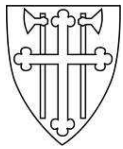
DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Innhold

Innledning	3
UKM 01/10 Konstituering, statutter og foretningsorden for UKM	5
UKM 02/10 Orienteringssaker	8
UKM 03/10 Kom,- og Gå! Misjon i dag	9
UKM 04/10 Kirkepenger i skatteparadis	12
UKM 05/10 Mennesket, kirken og hiv	14
UKM 06/10 Forankring av det kyrkjelege ungdomsdemokratiet	18
UKM Sak 07/10 Svar på høring til Strategiplan for samisk kirkeliv.....	22
UKM 08/10 Valg	25
UKM 09/10 Eventuelt Resolusjon om forvaltning av Statens Pensjonsfond	26
Delegater ved Ungdommens kirkemøte 2010	27
Bibeltimedholdere , Sekretærer/stab og gjester.	28
Utsendelse	29

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Innledning

Ungdommens kirkemøte (UKM) 2010 ble arrangert på Toneheim folkehøgskole utenfor Hamar fra 21.- 25. juni 2010. I år var det delegater fra alle bispedømmene og fra flere av ungdomsorganisasjonene. Det var god spredning blant delegatene i både alder, kjønn og erfaring. Påmeldingene i forkant lå an til at dette ville ha blitt det største UKM noensinne, med 47 delegater. Økningen bestod i at det var flere av de valgte medlemmene i bispedømmerådene under 30 som deltok på møtet, og at flere organisasjoner sendte delegater. Det ble dessverre meldt noen forfall, så på det meste var det 40 delegater til stede.

Ca. 1/3 av delegatene var med på UKM i fjor. Det vil si at det er en høy grad av utskiftning fra år til år. Det er også tydelig at det blant delegatene til UKM er store forskjeller i alder og bakgrunn, og det er derfor en viktig øvelse i toleranse å kunne respektere hverandres ulike erfaringer og meninger. Vi prioriterte derfor i år mer tid på åpningsdagen til å bli kjent i komiteene og til å skape en god og trygg ramme for komitéarbeidet.

Hovedtemaet for årets UKM var "Kom - Gå", Misjon i dag. Først og fremst ble dette temaet belyst gjennom bibeltimer ved misjonsprest i Uranienborg, Maria Bjørddal, rådgiver i Mellomkirkelig råd, Beate Fagerli og gateprest i Oslo, Jan Kristian Nielsen. Flere av sakene på UKM ga også gode innspill til temaet (og motsatt).

Åpningsdagen ble innledet med sang av "Salmeklang" før UKM fikk hilsener fra leder i Ufung, Jenny Skumsnes Moe, rådgiver i Hamar bispedømme Berit Kristin Klevmoen og statsråd Rigmor Aasrud. Som vanlig hadde vi presentasjonsrunde der alle måtte fortelle en "fun fact" om seg selv – og mulig dette var med på å bidra til en uredd forsamling som var aktive på talerstolen i dagene som fulgte. Etter denne runden fikk UKM hilsener fra Nils Tore Andersen og Jens Petter Johnsen før åpningsmiddagen. Under middagen fikk UKM flere hilsener fra generalsekretærer og ledere i organisasjoner og råd (se gjestelisten). Åpningsdagen fortsatte med komiteer, og åpningsgudstjeneste i Vang kirke – med temaet "Kom". Kristin Mørreaunet og Arnt Johan Vistnes hadde ansvaret for denne.

Tirsdag morgen dro vi ut på pilegrimsvandring som endte opp i Hamardomen. Takk til Hamar bispedømmekontor for planlegging og gjennomføring. Dette ble en flott start på dagen, og

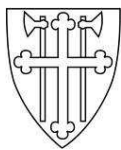
uken. Dagen fortsatte med komitéarbeid og førstegangs plenum, før kvelden ble rundet av med en bibeltime.

Onsdag var det komitéarbeid som var hovedfokus, men det ble også tid til kunstprosjekt, bibeltime og litt sport for de spreke. Sankthansaften ble feiret i bispegårdshagen med god mat, underholdning og en flott pilegrimsgudstjeneste i Hamar domkirke, med temaet "Underveis". Denne gudstjenesten hadde Trond Tveit Selvig og Petter Rønneberg ansvaret for.

Torsdag var det 2.gangs plenum, og alle sakene ble godt debattert og behandlet, før det ble suppe og kveldsavslutning i Veldre kirke.

Fredag var det valg av delegater til Kirkemøtet, før avslutningsgudstjenesten ble holdt i Hamardomen, med temaet "Gå". Biskop Solveig Fiske, Paul Erik Wirgenes og Jenny Skumsnes Moe gav oss en siste opplevelse denne dagen.

UKM 2010 har som helhet vært et spennende møte, med intens og god komitéjobbing og aktive plenumssamlinger. Delegatene imponerte også i år med både engasjement, kunnskaper og frimodighet til å tale og debattere. Det var sentrale og viktige saker som ble tatt opp, og debattene bar preg av sterkt engasjement. Den foreliggende protokollen peker på mye som er av avgjørende betydning for enkeltmennesker og for kirken. UKM har utviklet seg til å bli et viktig møtepunkt og inspirasjonssted for engasjerte ungdom i Den norske kirke i årene som kommer.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

UKM 01/06

Konstituering, statutter og forretningsorden UKM 2010

UKM valgte Jovna Z. Dunfjell, Silje Barkved og Stina Frøvoll Thoresen til dirigentskapet.

UKM godkjente forslag til forretningsorden for UKM 2010.

Innkalling og sakspapirer ble godkjent.

UKM valgte Jenny Skumsnes Moe, Arnstein Bleiktvedt og Helene Bjerkestrand til valgkomite.

UKM valgte Kristin Frydenlund, Kristine Aksøy og Stein Erik Anti til tellekorps.

Vedlegg:

Ungdommens kirkemøte har både *statutter* og *foretningsorden*. Ved å skille mellom Statutter, som er vedtatt av Kirkerådet, og Forretningsorden, som er fastsatt av UKM, er det Kirkerådet som vedtar de grunnleggende bestemmelsene og rammene for UKM, mens UKM selv har ansvar for praktisk gjennomføring av møtet.

Statutter UKM

1. Ungdommens kirkemøte arrangeres av Kirkerådets sekretariat. Utvalg for ungdomsspørsmål er med i forberedelser og gjennomføring av Ungdommens kirkemøte.
2. Ungdommens kirkemøte skal utføre sitt arbeid i lojalitet mot den evangelisk-lutherske lære.
3. Saker til Ungdommens kirkemøte må anmeldes til Kirkerådets sekretariat senest 14 uker før møtet.
4. Ungdommens kirkemøte behandler og uttaler seg i saker som angår Den norske kirke nasjonalt og internasjonalt. Ungdommens kirkemøte har rett til å anmelde saker til behandling på Kirkemøtet.
5. Ungdommens kirkemøte velger 4 representanter med tale og forslagsrett til å delta på Kirkemøtet.

5.1: Ungdommens kirkemøte består av to utsendinger fra hver av Den norske kirkes bispedømmer, én samisk utsending fra hver av de tre nordligste bispedømmene, en utsending fra Døvekirken i Oslo bispedømme, én utsending fra hver av organisasjonene som driver ungdomsarbeid tilknyttet Den norske kirke, medlemmer av Utvalg for ungdomsspørsmål, samt de medlemmer av Bispedømmerådene, Kirkerådet, Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd, som er under 30 år. De 4 representantene som ble valgt til Kirkemøtet inviteres til det påfølgende UKM med møte-, tale-, forslag- og stemmerett.

5.2: Utsendingene fra bispedømmene velges av og blant bispedømmets Ungdomsråd, som igjen må være valgt på bispedømmets Ungdomsting. Kirkerådets sekretariat kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra dette.

5.3: Utsendingen fra organisasjonene oppnevnes av organisasjonenes landsstyre eller lignende. Kirkerådets sekretariat kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra dette.

6. Ungdommens kirkemøte vedtar selv nærmere regler og foretningsorden for gjennomføring av Ungdommens kirkemøte.

Vedtatt av Kirkerådet 12.mars 2010

Forretningsorden for Ungdommens kirkemøte 2010

Plenumsarbeid

1. Ungdommens kirkemøte arbeider gjennom plenumssamlinger og komiteer.
2. Møtet ledes av tre dirigenter. Disse behøver ikke være blant delegatene. Møteledelsen plikter å lede forhandlingene i tråd med de regler som til enhver tid gjelder for Ungdommens kirkemøte og vanlig møteskikk.
3. Ved møtets begynnelse velges et tellekorps og referenter som retter seg etter møteledelsens anvisninger under møtets gang
4. Delegatene tegner seg til innlegg ved håndsopprekning. Det gis anledning til inntil to korte replikker og en svarreplik til hvert innlegg for å oppklare misforståelser, svare på spørsmål eller lignende
5. Møteledelsen skal, når det er påkrevd, regulere taletid og anledning til replikk. Når møteledelsen ønsker å sette strek, skal det gis adgang til å tegne seg under neste talers innlegg. Møteledelsen har anledning til å redigere talerlisten for å få fram høydepunkter i debatten.
6. Den som tegner seg til forretningsorden, dagsorden, voteringsorden eller for saksopplysning, skal få ordet umiddelbart etter pågående taler. Forslag om å avbryte en sak, oppheve at strek er satt eller gå direkte til avstemning, tas direkte opp til votering.
7. I saker der det skal fattes vedtak, skal behandling i hovedsak skje både i komiteer og plenumssamlinger. En sak går først til behandling i en komité, som diskuterer seg fram til en felles uttalelse, som legges fram for møtet i plenum. En sak kan behandles flere ganger i plenum eller komité. Dersom en komité kommer med en delt innstilling, skal

både flertallets og mindretallets innstilling legges fram for plenumssamlingen. Saker kan også behandles direkte i plenum.

8. Delegationene har frammøteplikt til alle komité- og plenumssamlinger. Fravær skal godkjennes av henholdsvis komitéleder og dirigentskapet etter skriftlig søknad.
9. Ungdommens kirkemøte kan gi gjester og andre inviterte talerett. En representant for Metodistkirkens Ungdomsforbund inviteres til å delta på Ungdommens kirkemøte, herunder komitémøtene, med møte og talerett.

Komitèarbeid

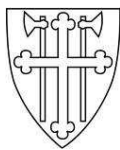
10. Kirkerådets sekretariat setter sammen komiteene ut fra de behov man finner er til stede, og oppnevner en leder til hver komité. Lederen har ansvar for å koordinere komiteens arbeid.
11. Hver komité skal ha nødvendig sekretærhjelp.
12. Komiteen velger den arbeidsform og organisering som den finner mest hensiktsmessig, herunder opprettelse av underkomiteer.
13. For at en komité skal være vedtaksdyktig, må 2/3 av medlemmene være til stede.
14. Komiteen presenterer sin innstilling ved begynnelsen av behandlingen av den saken komiteen har hatt til behandling. Dersom komiteen leverer en delt innstilling, skal mindretallet også få presentere sitt syn. Det gis like lang taletid til flertall og mindretall.

Avstemninger og valg

15. Før man går til votering, redegjør møteledelsen for voteringsorden. Møteledelsen avgjør voteringsorden i overensstemmelse med god møteskikk, slik at forslag blir tatt opp til votering i logisk rekkefølge
16. Avstemning foretas ved at det vises stemmetegn eller ved skriftlig avstemming. Stemme kan bare avgis ved personlig frammøte. Beslutninger fattes med simpelt flertall. Delegater til Ungdommens kirkemøte har stemmeplikt. UKM kan vedta å fravike dette prinsippet i enkeltsaker.
17. Ungdommens kirkemøte sender 4 representanter med tale og forlagsrett til å delta på Kirkemøtet. 3 representanter velges av Ungdommens kirkemøte og 1 representant utnevnes av Utvalg for ungdomsspørsmål.

Annet

18. Kirkerådets sekretariat får fullmakt til å rette skrivefeil og til å gjøre redaksjonelle endringer i protokollen.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

UKM 02/10 Orienteringssaker

På UKM ble det orientert muntlig om følgende saker:

1. Arbeidet med "Ung i kirken" i Kirkerådet og Utvalg for ungdomsspørsmål.

Leder for utvalg for ungdomsspørsmål, Jenny Skumsnes Moe, orienterte om arbeidet med "Ung i kirken" i regi av de sentralkirkelige råd siden forrige Ungdommens kirkemøte.

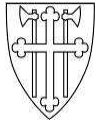
2. Rapport frå arbeidet i bispedømmenes Ungdomsråd og Ungdomsting, samt organisasjonene.

Delegatene fra hvert enkelt bispedømme og organisasjon orienterte om arbeidet i bispedømmet/organisasjonen. De hadde fokus på: Hva særpreger arbeidet hos oss? Hva er hovedfokus i arbeidet?

Flere av presentasjonen hadde også bildefremvisning.

Vedtak:

Ungdommens kirkemøte tok orienteringssakene til etterretning.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

UKM 03/10 KOM, - OG GÅ!

«Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler! Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.»

Matt 28, 18-20

Misjon i 2010

I år er det 100 år siden misjonskonferansen i Edinburgh. Visjonen på konferansen i 1910 var "verdesevangelisering i dette slektsledd". Da var hovedretningen at misjon gikk fra "vesten til resten". I dag er det kirker på alle kontinenter og situasjonen en helt annen. Nå tenker vi samarbeid i den verdensvide kirke for å nå videre ut sammen, og misjon er "from everywhere to everywhere". Vi utfordres til å ta denne visjonen med oss inn vår kirke og vår sammenheng, og til å bruke språk og handlinger som viser andre hvem Jesus Kristus er.

Hovedtema for UKM 2010 er misjon med "**Kom, - og Gå**" som tittel. Ordet misjon betyr sendelse. Misjonsbegrepet er i stadig endring. Misjonsutfordringene veksler med tid og sted, og hva som legges i begrepet misjon kan variere fra kultur til kultur. Jesu ord om å gi videre det vi selv har fått står uansett fast. Misjon er å dele evangeliet med andre mennesker på de måter vi kan.

Slik vi blir døpt på grunn av dåps-/misjonsbefalingen blir vi også døpt til selv å ta del i denne. Vi har som kristne en identitet som "personer som er sendt". Jesus sendte alltid disiplene sine ut to og to. I et samfunn der individet står i sentrum kan det kristne fellesskapet, der vi lærer av hverandre og hører sammen, være en motvekt til individualisme og ensomhet.

Vi døpes ikke bare inn i vår lokale menighet eller Den norske kirke, men inn i et verdensvidt fellesskap, hvor Jesus Kristus er den som knytter oss sammen. Kirker andre steder i verden vokser og vi trenger å ta del i deres erfaringer.

"Barn og unge må få mulighet til å ta del i kirkens sendelse til verden ved å se og erfare at kirken og de selv er en del av et globalt fellesskap med et verdensvidt oppdrag" står det i Plan for trosopplæring *Gud gir – vi deler*. Gjennom trosopplæringen skal barn og unge lære å holde det Jesus har befalt, til å leve i tro og håp og dele Guds kjærlighet med andre. Den norske kirke har en viktig oppgave i å gi sine medlemmer trygghet på egen tro og tilhørighet i et pluralistisk samfunn.

UKM 2010 vil særlig legge vekt på disse aspektene ved misjon:

Gud kaller til misjon

Vi er alle sendt av Gud og vi lever i Guds nåde med våre feil og mangler. Slik vi er, kan vi være med å dele Guds budskap. Troen på Jesus Kristus uttrykkes forskjellig. Uansett trosuttrykk må misjon forankres i vår spiritualitet og åndelighet. Hvis det ikke skjer blir misjon noe "ytre", noe som ligger utenfor den enkelte. Konsekvensen av dette er at misjon enten oppfattes som en "sak" vi kan velge å forholde oss til, eller at misjon oppfattes som en "plikt" - noe vi egentlig "burde engasjere oss i." Det første ender opp med at misjon bare blir for de spesielt interesserte. Det andre ender opp i lammelse og dårlig samvittighet. Begge deler er ødeleggende. Spiritualitet og misjon må med andre ord holdes sammen.

Forkynn evangeliet

UKM 2010 mener at misjon og diakoni er nært knyttet sammen. Det lages ofte et unaturlig skille mellom misjon og diakoni. UKM vil fremheve at kirken er Kristi kropp og at vi er ulike lemmer på denne med forskjellige evner og funksjoner. Forkynnelse gjennom handling er en viktig del av misjon og bør brukes aktivt og bevisst. Dette kan også være misjon, sammen kan vi gjøre det Jesus gjorde. Vi er Jesu etterfølgere, og skal leve nært han. Dermed hører ord og handlinger sammen.

Å dele er også å ta imot

Misjon handler om å dele med hverandre, men også om å ta i mot. Det å møte andre kristne med andre tradisjoner kan være med å inspirere oss. Også innad i Den norske kirke er det ulike tradisjoner som beriker hverandre.

Gjennom økumenisk arbeid kan vi bli kjent med andres trosuttrykk og trosliv. Mange kristne ungdommer over hele verden har opplevd at deres trosliv og spiritualitet har blitt beriket av for eksempel Taizè-bevegelsen.

Der mennesker med ulike religioner møtes til samtale må det skje med tillit og respekt. Selv om en ikke deler samme tro kan det å få innblikk i andres trosuttrykk være med på å bryte ned fordommer og berike vårt eget.

Misjon og fordommer

Misjon er i vårt norske samfunn noe som ofte møter motstand. Noe av motstanden bunner i evangeliets utfordrende karakter. Dette handler for eksempel om Jesu universelle og unike posisjon i forholdet mellom Gud og mennesker jfr. Joh.14.6: "*Jeg er veien sannheten og livet. Ingen kommer til Far uten ved meg*". Mye av motstanden er derimot fordommer som bunner i liten kunnskap om hva misjon i dag egentlig er. Som kirke mener vi alle mennesker er skapt i Guds bilde, med samme verdi. Jesus utfordrer oss til å behandle mennesker vi møter med respekt. Misjon må være basert på et menneskesyn der vi møter hverandre med likeverd. Derfor, hvordan misjon blir praktisert og formidlet er folkeopplysning om misjon til kirke og samfunn.

Misjon og samarbeid

De kristne organisasjonene har mye erfaring og kompetanse på feltet misjon. Mange kristne barne- og ungdomsorganisasjoner ønsker et tettere samarbeid med Dnk. Vi mener at slike samarbeid bør prege alle lokale menigheter og alt ungdomsarbeidet. Dette er en berikelse for både organisasjonene og Dnk.

Økumenisk arbeid er også viktig når det gjelder misjon. Et av målene med økumenisk arbeid er økt kristent fellesskap. I stedet for å bruke mye krefter og tid på intern-kirkelige problemer ønsker vi en holdning hvor man samles om det viktigste for å nå videre ut.

UKM oppfordrer

UKM 2010 vil oppfordre **alle delegater** til å ta med seg engasjementet for misjon tilbake til sine menigheter og organisasjoner.

UKM 2010 mener det er trosstyrkende og inspirerende å dele erfaringer når det gjelder misjon. UKM oppfordrer **menighetene og bispedømmene** til å legge til rette for arenaer der man kan bli tryggere på egen tro og lære mer om misjon.

UKM 2010 vil oppfordre alle til å besøke den tverrkirkelige misjonshappeningen "dele Jesus i dag" høsten 2010 og delta på markeringen v Edinburgh 2010 jubileet. (www.edinburgh2010.org.)

UKM 2010 oppfordrer alle til misjon. Dette må skje på en respektfull og likeverdig måte. Vi kan være tydelige på eget ståsted uten å presse oss på andre.

UKM 2010 vil utfordre ungdomsrådene til å ta opp misjon som sak på sine ungdomsting.

38 stemmeberettigede

Enstemmig vedtatt

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

UKM 04/10 Kirkepenger i skatteparadis

Opplysningsvesenets Fond (OVF) er en viktig støttespiller for Den norske kirke (Dnk). OVF forvalter Dnk's kapital og eiendom, og bidrar gjennom årlige tilskudd til å finansiere det indre liv i kirken. UKM er opptatt av at vi som kirke setter økonomisk rettferdighet og forvalteransvar på dagsordenen.

Som kirke skal vi kjennetegnes ved nestekjærlighet i praksis, og våre investeringer og handlinger skal ikke kunne være til skade verken for andre mennesker, samfunn eller miljø.

I arbeidet med forvaltning av Dnk's verdier er det viktig at OVF har tydelige etiske retningslinjer som samsvarer med Dnk's etiske grunnlag. Videre er det viktig at disse retningslinjene følges.

Finansinvesteringer

OVF har egne retningslinjer som regulerer fondets investeringer. UKM ønsker å fokusere på to sitat fra de vedtatte retningslinjene:

- Pkt 1: *Fondets finansplasseringer skal være i samsvar med Den norske kirkes etiske grunnholdninger.* Videre heter det i en utdyping: *"Alle som driver næringsvirksomhet har ansvar for å utvise forretningsmessig samfunnsansvar. For fondets del vil dette samfunnsansvaret i tillegg til allment aksepterte etiske normer også baseres på den norske kirkes etiske grunnholdninger.* I utdypningen står det også at OVF skal komme Den norske kirke til gode, og at fondets midler dermed kan plasseres der de gir best avkastning på kort og lang sikt.
- Pkt 9, 2. avsnitt under Utdyping: *En målsetning om å oppfylle kriteriene innebærer ikke derved nødvendigvis et absolutt krav. For eksempel vil fondet kunne plassere på bankkonti uten nærmere kontroll av hvem banken låner ut penger til. Videre er det investeringsområder som ikke har SBI alternativer (samfunnsbevisste investeringer) i dag, for eksempel hedgefond. Fondet bør likevel kunne investere i slike dersom dette ut fra en porteføljemessig vurdering er økonomisk interessant.*

UKM mener at unntaksregelen under pkt. 9 gir rom for å kunne oppheve de etiske forpliktelsene hvis de økonomiske argumentene taler for dette. UKM

Opplysningsvesenets Fond (OVF):

OVF er underlagt Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet. Fondet har eget styre, og Kirkerådet har en representant i styret. OVF's verdier på ca. 5,7 mrd består av fast eiendom og verdipapirer. Etter påtrykk fra KM vedtok OVF i 2003 egne retningslinjer for etiske investeringer.

Dnk får økonomiske midler både fra staten, kommunene og OVF. Midlene fra OVF er årlig ca. 23 mill, noe som utgjør ca. 0,6 % av kirkens totale budsjett.

Hedgefond:

Det eksisterer ingen entydig definisjon av hva et hedgefond er. Dette er en samlebetegnelse av fond som har stor frihet i forhold til lovgivning, reguleringer og krav til offentlig informasjon, sammenlignet med tradisjonelle aksjefond. Hedgefond har også relativt frie rammer for hva de skal investere i. Det finnes hedgefond som opererer med ekstrem risiko og spekulative investeringsstrategier. Men det finnes også fond som først og fremst er opptatt av å minimalisere risikoen. Mange hedgefond er registrert i såkalte skatteparadis.

Skatteparadis:

Et land eller område med spesielt gunstige skattelover, høyt hemmelighold og lite informasjon til andre land.

ser en fare i at porteføljemessige vurderinger og målet om best avkastning kan komme i konflikt med retningslinjen som tilsier at fondet skal følge Dnk's etiske grunnholdning. UKM mener at hensynet til de etiske retningslinjene skal veie tyngst dersom økonomiske og etiske hensyn kommer i konflikt med hverandre.

Vi som kirke kan ikke bygge vårt arbeid ved hjelp av midler som er tjent gjennom uetiske investeringer eller investeringer vi ikke har innsyn i. Vi må være villige til å redusere våre budsjetter dersom dette blir en konsekvens av at OVF trekker seg ut av investeringer som strider mot kirkens etiske standpunkt og verdigrunnlag.

Forvaltning av skogeiendommer

OVF er en av landets største skogeiere. Dette gir OVF store muligheter, og innebærer samtidig et viktig ansvar i forhold til å bevare mangfoldet i naturen. OVF's egne retningslinjer sier at skogsdriften skal være kostnadseffektiv og miljøbevisst.

Verdien av de tjenestene naturen gir oss er vanskelig å måle i penger. Naturen har en egenverdi, ut over den kortsiktige nytteverdien vi ser i forhold til kostnadseffektiv skogsdrift. Som forvaltere skal vi dyrke og passe Guds hage (1. Mos. 2, 15). Det er derfor viktig at OVF's overordnede formål, å tjene penger til gode for Dnk, ikke kommer i konflikt med vårt forvalteransvar med hensyn til vern av truede arter og økosystemer.

2010 er FN's år for bevaring av naturmangfoldet. UKM mener dette gir kirken en naturlig anledning til å markere vår holdning til god forvaltning og vern av naturen.

UKM ber derfor:

- **Kirkerådet og Kirkemøtet** om å legge press på OVF slik at teksten under pkt. 9 i retningslinjene endres; det må ikke lenger gis rom for å kunne sette de etiske retningslinjene til side ved vurdering av investeringsformer og objekter.
- UKM ber **Kirkerådet og Kirkemøtet** legge press på OVF slik at fondet straks skaffer seg oversikt over sine investeringer, og umiddelbart trekker seg ut av eventuelle uetiske og etisk usikre investeringer.
- UKM ber **Kirkerådet og Kirkemøtet** legge press på OVF til å bidra aktivt til en god og miljøfokuset forvaltning av skogeiendommene.

37 stemmeberettigede

enstemmig vedtatt

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

UKM 05/10 "Mennesket, kirken og hiv"

Ubuntu – jeg er fordi du er, og derfor er "vi".¹

Hvert enkelt menneske er skapt av Gud med en ukrenkelig verdi. Denne verdien er uavhengig av ressurser, sosial status, kjønn og makt. Det er ikke det du gjør som definerer deg og gir deg verdi, men det du er; et menneske skapt i Guds bilde – unik og verdifull i et mangfold der alle har ansvar for hverandre.

Lidelse som utfordring

Lidelse er en del av livet. Det kan være på grunn av sykdom, tap, ensomhet, annerledeshet, fattigdom eller katastrofer. Men lidelse rammer ulikt, og det forsterkes av eksisterende urettferdighet. Blant annet blir mennesker som gjennom historien allerede er blitt utbyttet og plassert lengst nede på rangstigen, igjen de som rammes hardest av fattigdom, klimakrise, sykdommer og maktkamp.

Skille mellom "oss" og "dem", mellom dem vi bryr oss om og dem som ikke regnes med, mellom dem som er innenfor og dem som er utenfor skjer både lokalt, nasjonalt og globalt. Opplevelsen av annerledeshet kan ha mange årsaker, og kan føre til ensomhet og opplevelsen av å stå på siden av fellesskapet.

Våre verdier som kirke

Jesus oppsøkte, tok imot og satte i sentrum mennesker som det daværende samfunnet plasserte utenfor. Dersom livserfaringer og grupper ekskluderes eller ubetydeliggjøres (holdes utenfor), ser vi ikke det vi burde se. Dersom marginaliserte, fattige, seksuelle minoriteter og hiv-positive blir holdt utenfor det kirkelige "oss", er vi ikke kirke. Møte

¹ Ubuntu er et begrep fra det sørlige Afrika som handler om denne ånd av samhørighet – av menneskelighet, empati og medmenneskelighet – der vi anerkjenner den andres livserfaringer og vandrer sammen gjennom livet.

Fakta

- **Hiv** er en forkortelse for humant immunsviktvirus.
- **Aids** er en forkortelse for acquired immunodeficiency syndrome. På norsk: ervervet immunsviktsyndrom.
- Nesten 30 år inn i hiv-epidemien er tallene på nysmittede fortsatt høye. Ca 33 mill mennesker lever i dag med hiv.
- Globalt er hiv den hyppigste dødsårsaken for kvinner mellom 15 og 44 år.
- Samtidig som 2 nye personer som på verdensbasis får hiv-medisiner, øker tallet nysmittede med 5.
- Dersom en som har begynt å gå på hiv-medisiner får et opphold i behandlingen, kan det føre til utvikling av resistens mot de samme medisinene.
- Unge kvinner og seksuelle minoriteter er blant dem som er mest utsatt for å bli smittet, men som samtidig har minst rettslig beskyttelse.
- Mangel på likeverd og likestilling mellom kjønnene er medvirkende til at kvinner er mer utsatt enn menn for å bli smittet, og spesielt unge kvinner.
- Lik tilgang til forebygging, behandling, støtte og omsorg uavhengig av kjønn, alder, seksuell orientering, erfaring med rus og økonomi er avgjørende for at smittetallene skal kunne gå ned.

med den lidende eller utstøtte utfordrer både våre gudsbilder og menneskebilder, våre holdninger og vår teologi.

”Når en del av kroppen lider, så lider alle de andre med. Og når en del av kroppen blir hedret, gleder alle de andre seg.” (1. Kor.12) Vi er én kropp, én menneskehet. Når én kroppsdel lider, for eksempel av hiv, så rammes hele kroppen. Nestekjærligheten – som favner både lidelser og gleder – er limet som holder oss sammen og gjør oss til ett fellesskap. Det å være der for vår neste må skje uavhengig av lidelse, tro, hudfarge eller nasjonale grenser.

Intet menneske er bare lidende eller har det bare godt. Vi må ta et oppgjør med det å tenke at mennesker er enten svakt eller sterkt. En slik oppdeling er mer et uttrykk for vårt behov for å plassere hverandre. En lidelse er ikke hele ens identitet, for ethvert menneske er mer enn sin lidelse, og har både ressurser og er i stand til å gi og spre glede. Vi er både sårbare og sterke, og har behov for å kunne både gi og ta imot. Men noen rammes hardere enn andre. Våre kristne verdier og troen på menneskets gudbilledlighet og ukrenkelighet kaller oss til ikke å gjøre forskjell på folk.

Kirkens fellesskap

Diakoni handler om vår identitet som kirke. Diakoni er å være nær mennesker i deres liv. Det handler om å være en helbredende kirke nært mennesket, om å gi kraft, håp og mot. Det dreier seg om å være der når mennesker lider, uansett hvem og hvor, og samtidig bekrefte vedkommendes verdighet og unike gaver til fellesskapet. Det dreier seg om ikke å definere mennesker som ofre og passive mottakere. Det handler om å være et kjærlighetens fellesskap, med respekt for ulikheter og forskjeller! (Efeserne 2,13 ff ²)

Kirken er også noe mer enn et menneskelig fellesskap. I fellesskapet med Kristus får vi del i Guds nåde, og kan kaste våre bekymringer på Herren. ”Ved Hans sår har vi fått legedom.” På den måten er Jesus mer enn en som kurerer den fysiske lidelsen – han helbreder også det sjelelige.

Kirkens kroppsspråk

I møte med helt andre kulturer utfordres vi, som representanter for den vestlige verden, av vår historie. Våre holdninger, verdensbilder, vår ydmykhet og vårt språk utfordres. Vi trenger å lytte, søke dialog og ha et relevant språk som er tar hensyn til kulturforskjeller. Samtidig må vi kunne være tydelige på det som for oss er viktig, som diakoni, misjon og menneskerettigheter.

Kirken har et stort etisk ansvar i samfunnet og bør være en tydelig påvirkningsagent mht holdninger og verdier. Det er viktig å bryte ned ”oss og dem” - holdninger og skape dialog og

² Ef.2,13 ”Men nå, i Kristus Jesus, er dere som var langt borte, kommet nær på grunn av Kristi blod. **14** For han er vår fred, han som gjorde de to til ett og rev ned den muren som skilte, fiendskapet. Ved sin kropp **15** har han opphevet loven med dens bud og forskrifter. Slik stiftet han fred da han av de to skapte ett nytt menneske i seg. **16** I én kropp forsonte han dem begge med Gud da han døde på korset og slik drepte fiendskapet. **17** Han kom og forkynte fred både for dere som var langt borte, og for dem som var nær.”

møter med mennesker og livssituasjoner som er usynliggjort eller marginalisert. Urettferdighet handler om fordeling. Fordeling handler om politikk. Kirken trenger i vår del av verden ytterligere å reflektere teologisk over gode og evangeliske verdier som enkelhet, solidaritet og felleskap – lokalt, nasjonalt og global, og den sammenhengen disse verdiene har med våre personlige og politiske valg.

Kirken og hiv

Helt siden 80-tallet har hiv og aids spesielt utfordret kirkene. Hiv rammer mennesker i hele verden. På den måten diskriminerer det ingen. Unge som gamle, kvinner og menn, straight eller skeiv. På tross av dette er det allerede en eksisterende urettferdighet som gjør at det rammer ulikt: fattige rammes hardere enn rike, syke hardere enn friske, kvinner rammes mer enn menn og seksuelle minoriteter rammes hardere enn heterofile. I den rike delen av verden har alle som trenger det mulighet til å få det siste og beste av medisiner for å holde sykdommen i sjakk. Slik kan en leve et langt og godt liv med hiv. I den fattige delen av verden er det under 30 % av de som trenger medisiner som får det, og da bare de billigste alternativene – et eksempel på at rettigheter svekkes eller ikke er der for den hiv-positive.

80 % av verdens ressurser disponeres av 20 % av jordens befolkning – det meste til en eller annen form for luksus. Vi erkjenner hvor vanskelig det er for oss som individer å redusere forbruket og prioritere annerledes. Men likevel bør vi ikke skyve ansvaret over på myndighetene alene. Vi som individer har et ansvar. Vi vil anerkjenne våre egne myndigheter for deres prioritering av hiv og aids – både tematisk og økonomisk.

I hele verden opplever hiv-positive stigmatisering, diskriminering og selvfordømmelse, noe som igjen ofte fører til opplevelse av skam. Tabuer knyttet til blod og seksualitet og hiv-negatives moralske dom over hiv-positive, kommuniseres både med og uten ord. Det må ikke handle om 'hvordan du fikk det', men 'hvordan du har det'. Mangel på kunnskap gjør at mange, spesielt unge, ikke vet hvordan hiv *ikke* smitter. Sammen med fordommer skaper det ubegrunnet frykt og en "oss" og "dem"- holdning. Kirkens holdning til kropp og seksualitet, samt misforståelsen om at hiv er en straff fra Gud, har ofte gjort det ekstra skambelagt og til et ikke-tema. Teologisk har det blitt gjort til et dobbelt tabuområde som det er vanskelig å snakke om.

I vår del av verden er hiv i ferd med å bli et ikke-tema. Det oppleves fjernt. Mange vet ikke om noen i sin vennekrets som lever med hiv. Vi tror ikke at vi selv vil bli smittet, selv om 20 000 nordmenn årlig får klamydia, som gir økt risiko for hiv-smitte. I tillegg viser det seg at mennesker som har ubeskyttet sex er med og øker risikoen for hiv-spredning.

Vår taushet sørger for at en bror, en søster, en fetter eller venn forblir i (hiv-)skapet med sitt problem. Vi tenker ikke at "en dag kan det være meg".

UKM oppfordrer:

- **Skolen og helsevesenet** til å ta på seg sitt opplysningsansvar med hensyn til hiv, og tale om seksualitet i rammen av at vi er hele, relasjonelle og sårbare mennesker.

- Både **misjonsorganisasjonene, Kirkens Nødhjelp, Norsk kirke i utlandet og Mellomkirkelig råd** til fortsatt å ha hiv og aids på dagsordenen, og å løfte menneskerettighetene, rettigheter til medisiner og minoriteters rettigheter fram i sine sammenhenger.
- **Kirken** Gjennom blant annet Kirkemøtevedtaket fra 2003 har Den norske kirke behandlet hiv-tematikken grundig, og siden utviklet ulike ressurshefter på temaet. Vi anerkjenner også andre institusjoners arbeid for å bedre situasjonen for hiv-positive nasjonalt og internasjonalt.
- **UKM utfordrer alle kristne** til å ta Jesu ord på alvor. Det er til oss kristne han henvender seg når han sier at han var syk, men vi så ikke til ham. "Det dere ikke gjorde mot en av disse mine minste har der heller ikke gjort mot meg." Hvordan kan vi ha Guds kjærlighet i oss dersom vi lukker våre hjerter for en bror som lider nød?
 - Til å ta på alvor oppdraget om å elske hverandre.
 - Til å ta på alvor Jesu budskap om nåde som innrammer alle mennesker i Guds kjærlighet.
 - Til å ha gode opplegg om hiv som integreres inn i trosopplæringa lokalt. Kunnskap gir trygghet. Åpenhet rundt hiv vil dessuten kunne gi mennesker som lever med hiv trygghet til å stå fram overfor dem en ønsker og trenger skal vite det.
 - Til å snakke reelt om kropp og seksualitet med ungdom. Den må kunne hjelpe unge på veien til å bli trygge, modige og tydelige mennesker som våger å ta vare på og beskytte seg selv og andre, både mot stigma og sykdommer. Ungdom trenger å forstå hvorfor seksualiteten hører hjemme innenfor trygge rammer. Kirken må våge å gå inn i de mest intime temaene slik at seksualitet, kropp, følelser og sårbarhet verdsettes som del av den fantastiske helheten som livene våre er, for vi er ment til å leve i dype relasjoner med hverandre og med Gud.
 - Til fortsatt å bidra aktivt i debattene rundt hiv og aids nasjonalt og internasjonalt.

UKM vil holde fast ved at Guds kjærlighet er i oss, og at vår utfordring ligger i å gå så nært hverandre slik Jesus gjorde, så vår medfølelse trigger den handlingen verden roper på.

37 stemmeberettigede

enstemmig vedtatt

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

SAK UKM 06/10

FORANKRING AV DET KYRKJELEGE UNGDOMSDEMOKRATIET

Bakgrunn

UKM 2009 tok til orde for at ungdomsstrukturen i Den norske kyrkja skal formaliserast gjennom lovfesting og forankring av den eksisterande strukturen med UKM, Ufung, Ungdomsting og Ungdomsråd.

UKM 2010 har handsama dette spørsmålet i lys av ei gjennomført kartlegging av den eksisterande strukturen. Sjølvom mykje er på plass ser UKM behovet for ei sterkare forankring av ungdomsstrukturen. UKM vil framleis påpeike behovet for å lovfeste ungdomsstrukturen, samstundes som ein ser behovet for å ta grep som sikrar at strukturen står sterkare på eigne bein.

Det går to linjer gjennom kyrkja sin ungdomsstruktur; langs den eine linja deltek unge i kyrkja sine formelle organ som sokneråd, fellesråd, bispedømeråd og Kyrkjemøte. Her har unge medråderett og deltek i demokratiske prosessar. Unge er på denne måten representert, og dei kyrkjelege rådsorgan speglar kyrkja si medlemsmasse. I den andre linja deltek unge gjennom den etablerte ungdomsstrukturen i UKM, Ufung, Ungdomsting og Ungdomsråd. I denne strukturen er rammene noko friare, premissane er dei unges og for mange fungerer dette som ein "demokratiskule" der ein får tillit og ansvar gjennom ein læringsprosess.

Begge desse linjene er naudsynte. Dei både utfyller og føreset kvarandre. Dette finn ein og igjen i Bakkevig II: *Formalisering av en egen ungdomsstruktur i kirken skal ikke erstatte representasjon av ungdom i kirkens valgte organer, men fungere rekrutterende, som opplæring i demokrati og som viktige høringsinstanser som skal sikre at ungdommens stemme blir hørt i kirken.*

Fakta

9 av 11 bispedøme har ungdomsrådsgjevar

Alle 11 bispedøme har Ungdomsråd og gjennomfører årlige Ungdomsting

UKM vart arrangert første gong i 1993, årleg sidan 2004

Ufung vert delvis valt av UKM og delvis oppnemnt av direktøren i Kyrkerådet, og arbeider mellom UKMmøta

4 representantar frå UKM deltek kvart år på Kyrkjemøtet med tale- og forslagsrett

Ordforklaringar

UR: ungdomsråd

UT: ungdomsting

UKM: ungdommens kyrkjemøte

Ufung: utval for ungdomsspørsmål

SR: sokneråd

BDR: bispedømeråd

KM: Kyrkjemøte

DNK: Den norske kyrkja

Lovfesting av ungdomsdemokratiet

UKM ønskjer at ungdomsstrukturen vert lovfesta. Rådsstrukturen elles i Dnk, slik som sokneråd, kyrkjeleg fellesråd, bispedømeråd, Kyrkjeråd, Kyrkjemøte og bispemøte er lovfesta gjennom Lov om Den norske kyrkja (kyrkjelova). I tillegg er Mellomkyrkjeleg råd og Samisk kyrkjeråd oppnemnt av Kyrkjemøtet for særskilt å arbeide med høvesvis Den norske kyrkja sine internasjonale og økumeniske saker, og for samisk kyrkjeliv.

UKM meiner ein naturleg veg å gå for ungdomsdemokratiet er å gje dette plass der den formelle kyrkjestrukturen elles er skildra. Ei lovfesting vil styrke og tydeleggjere kyrkja si satsing på unge. Det vil vere med å sikre at det vert sett av tilstrekkeleg med økonomiske og personellmessige ressursar både sentralt og regionalt. Ei lovfesting av ungdomsdemokratiet med tilhøyrande mandat vil og formelt vere med å auke dei unges innverknad og makt.

Den norske kyrkja sin formelle struktur er i endring. Gjennomføring av demokratireforma opnar opp for ei meir sjølvstendig kyrkje. Stortinget skal venteleg våren 2012 legge nye rammer for Den norske kyrkja. I ei slik "ny" kyrkje skal struktur og ordningar gjennomgåas på nytt, dette arbeidet har allereie starta. UKM vil med denne saka adressere det pågåande arbeidet med ny kyrkjeordning, og **bed Ufung syte for** at direktøren i Kyrkjerådet si arbeidsgruppe - som skal levere ferdig utkast innan juni 2011 - er orientert om UKM sine synspunkt i denne saka. UKM forventar i tillegg å verte høyrte før saka endeleg skal fremjast for Kyrkjemøtet.

Sjølvom UKM med dette tilrår ei framtidig lovfesting, vil vegen fram dit måtte ta noko tid med tanke på dei nemnde prosessane som allereie er igang i høve endra relasjonar mellom stat og kyrkje. UKM vil difor i denne omgang løfte fram nokre viktige demokratiske prinipp. Desse prinsippa vil vere sentrale både i høve forankring og lovfesting av ungdomsstrukturen.

Forankring av ungdomsstrukturen

For å styrke forankringa til ungdomsstrukturen, gjer UKM framlegg om nokre tiltak som tydeleggjer funksjonen til ungdomsdemokratiet. Dette gjeld tilhøvet mellom det lokale og regionale, mellom det regionale og sentrale, samt tilhøvet mellom ungdomsråda i bispedøma og BDR.

Ungdomsstrukturen må ha ei **lokal forankring**. UKM ønskjer at delegatane som vert sendt frå den lokale kyrkjelyden/organisasjonen til UT, formelt skal vere valt i eit vedtak av sitt respektive sokneråd/organisasjonsstyre. Når delegatane kjem attende frå UT skal dei orientere soknerådet/organisasjonen om UT. Dette vil styrke sokneråda/organisasjonane sine tilhøve til og forståing av ungdomsdemokratiet.

UKM ser det som naturleg at **bispedømerådet** (BDR) har eit forvaltningsansvar for demokrati i sitt bispedøme, og at ungdomsdemokratiet er ein sjølvstendig del av dette. UKM forventar at alle BDR prioriterer saksfeltet ungdomsdemokrati ressursmessig på bispedømekontora. Å halde kontakten med dei kristne barne- og ungdomsorganisasjonane vil og vere ein opplagt del av det demokratiske arbeidet.

I kartleggingsprosessen som etterfølgde UKM-vedtaket i 2009 er det fleire som peikar på at tilhøvet mellom UR og BDR kunne vore sterkare. UKM meiner at det kvart år skal finne stad minst eit felles møtepunkt mellom BDR og UR. UKM meiner at ein frå kvart BDR vert innkalt og stiller med alle retttar til møta i UR. Vidare meiner UKM at det vil vere til både BDRs, URs og UTs fordel om alle medlemmer av BDR under 30 år møter på UT med alle rettar.

UKM vil og minne om at alle møta i BDR i utgangspunktet er opne møter, og ein kan følgje diskusjonen sjølv om ein ikkje er invitert spesielt.

UKM meiner at UT må arrangerast årleg, der både kyrkjelyden og dei kristne barne- og ungdomsorganisasjonane vert invitert. UR skal veljast på UT, av og blant delegatane. Bispedøma er eit mellomledd i spennet mellom det lokale og sentrale, og bør ha blikket vendt begge retningar samstundes. Eit av tiltaka UKM føreslår i den samanheng er at alle UT bør sender protokollen frå UT til både sokneråda i sitt bispedøme, så vel som til Kyrkjerådet ved Ufung til orientering!

UR, som eit demokratisk organ valt på UT, må ha tilstrekkeleg mange møtepunkt slik at arbeidet i rådet vert ivareteke på ein god måte. Eit årleg møtepunkt mellom UR og biskopen er og eit særskilt godt høve til å sette ungdomsdemokratiet på sakskartet. Folk høyrer etter når biskopen talar, og UKM ønskjer med dette alle biskopane si hjelp til å nå ut til kyrkjelydane med informasjon om arbeidet som vert gjort.

Kartlegginga syner at det kan vere vanskeleg å organisere UT i bispedøma slik at dette står i ein naturleg samanheng med UKM, og at ei viss samkjøring av saker hadde vore ønskjeleg. **UKM vil derfor be Ufung om å prøve følgjande modell** for å gje UT høve til å handsame sakene før dei sender sine delegatar til UKM: På det aktuelle UKM lanserast eit tema som blir sak på det påfølgjande årets UKM. Denne saka tek delegatane med attende til UR som får frie tøyler med tanke på korleis dei handsamar temaet. Handsaminga og vedtaket-/a blir sendt Ufung før ferdigstilling av sakspapira til UKM. Viss mogleg ønskjer UKM at dette er ein sak som skal på Kyrkjemøtet. UKM bed Ufung legge til rette for at val av tema blir ein prosess der det regionale leddet involverast og har medråderett.

UKM har i sak 07/10 uttalt ønskje om eit samisk ungdomsutval på nasjonalt nivå. UKM vil i denne samanheng understreke behovet for at eit slikt ungdomsutval skal ha særskilt ansvar for og erfaring frå samiske kyrkjeliv. Ansvar for dei sentralkyrkjelege råd har for samisk kyrkjeliv bør og takast på alvor i ein ungdomsdemokratisk samanheng.

Ufung er samansett av fire representantar valt av UKM og fire representantar oppnemnt av direktøren i Kyrkjerådet. Slik det fungerer i praksis no, vert det valt fire representantar til Ufung annakvart år. UKM ønskjer ein syklus der det vert valt to og oppnemnt to kvart år, for å gje alle tilgang til å stille til val til Ufung, og samstundes tilføre ein kontinuitet som i dag vert opplevd som noko sporadisk i UKM. I forlenginga av dette ber og UKM UR om å etterfølgje nokre av dei bispedøma som i dag prøver å oppnå ein viss kontinuitet på UKM ved å sende ein som ikkje har vore på UKM før og ein som har vore der tidlegare. Dette er naturlegvis ikkje alltid mogleg, men vil vere tenleg nettopp for å etterstrebe kontinuiteten.

UKM oppmodar:

UKM vender seg til **Kyrkerådet** med oppmoding om at UKM sine synspunkt om lovfesting av ungdomsdemokratiet vert gjort kjent i arbeidet med ny kyrkjeordning.

Vidare vil UKM vende seg til **bispedømeråda**, med oppmoding om at dei fattar formelle vedtak der både mandat til UR og UT samt personell- og økonomiressursar til UR-stilling, skal vere med å sikre at ungdomsdemokratiet har gode vilkår regionalt og lokalt.

UKM vender seg og til **barne- og ungdomsorganisasjonane** med oppmoding om å prioritere sending av delegatar til UKM og UT.

Til slutt, men ikkje mindre viktig: UKM ønskjer å vende seg til **sokneråda** med oppmoding om at det å sende delegatar til UT vert ei prioritert sak, og at ungdomsdemokratiet på denne måten er godt forankra i Den norske kyrkja si grunneining; soknet.

38 stemmeberettigede
Enstemmig vedtatt

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

UKM 07/10

Svar på høring til Strategiplan for samisk kirkeliv

Den samiske kulturen er en berikelse for Den norske kirke i gudstjenestelivet, liturgien, kirkemusikken og trostolkningene. Fordi det samiske er en naturlig del av vår kirke er det viktig for UKM å fremheve at det samiske må komme bedre til syne og prege Den norske kirke (Dnk) i større grad. UKM vil oppfordre alle menigheter til å ha oppmerksomhet på og søke kunnskap om den samiske kultur og trosliv. I denne saken vil vi sette spesielt fokus på samisk ungdomsarbeid.

I dag finnes det knapt nok samiske ungdomsarenaer i Dnk. Dnk har ansvar for dette på lik linje med annet ungdomsarbeid. Dette oppfyller heller ikke satsningen på ungdomsdemokratiet i Dnk, den samiske røst kommer ikke frem. Det er behov for å legge til rette for arenaer der samisk ungdom kan møte andre som deler samme kultur- og trosgrunnlag. Trygghet på egen identitet er en avgjørende faktor for å kunne delta med hele seg i et større kristent felleskap.

Etablering av ungdomsarenaer

Det viktigste er å skape møteplasser for samisk ungdom. UKM mener at første prioritet er å starte ungdomsleirer/samlinger. For å skape et levedyktig kirkelig samisk ungdomsarbeid, må engasjementet komme nedenfra. Vi tror at det må satses på samlinger der all samisk ungdom i hele Norge inviteres på tvers av språkgrensene. En slik samlingsbasert modell er inspirert av det tidligere *Ung i Sapmi*-prosjektet. På grunn av lange avstander og menigheter med få samiske ungdommer, er det viktig å satse på regionale og nasjonale samlinger/leirer i det samiske ungdomsarbeidet.

For å skape et levedyktig fellesskap er det viktig å tenke større enn menighetsnivå. I sammenheng med leirer/samlinger bør det også brukes ledertreningsprogram eller ledertreningsteam som forankres i leirene (f. eks. minilederkurs). Dette for å lære opp nye ledere, skape engasjement, drive rekruttering og sikre videre kontinuitet. Det er naturlig at dette kommer etter et par år, når leirene/samlingene er godt etablerte.

Vi mener at satsingen på ungdomsarbeid i samisk kirkeliv må starte med en stor ungdomssamling hvor deler av Sung velges. UKM mener at et ungdomsutvalg må være forankret i grasrota, og ikke kun være et teknisk sammensatt organ utnevnt av ulike råd og valg. UKM foreslår at Sung kan følge samme modell som Kirkerådets Utvalg for ungdomsspørsmål, hvor ungdomssamlingen velger halvparten, og at Samisk Kirkeråd supplerer ved å oppnevne resten. På denne måten vil alle hensyn bli ivaretatt, som for eksempel medlemmer fra de tre samiske språkområdene, kjønn, alder osv. Det er viktig å starte med gode ungdomsarenaer der fellesskap, identitetsbygging og åndelig vekst står i sentrum, og ikke

sakspapirer og dannelse av utvalg. Målet er å skape ungdomsarenaer og ikke en demokratisk struktur. Den demokratiske strukturen skal over tid komme ut i fra ungdomsarenaene. Når denne ungdomsarenaen er etablert, er grunnlaget lagt for å etablere Samisk utvalg for ungdomsspørsmål (Sung). For at et slikt ungdomsorgan skal være levedyktig over tid, må det settes av en fast stillingsressurs på nasjonalt nivå. Samisk kirkeråds ungdomsutvalg (SKRU), som var et vellykket tiltak, ble nedlagt da det kun var drevet gjennom prosjektmidler. Samisk ungdomsarbeid kan ikke være et prøveprosjekt, det er en del av Dnk's satsingsområde *Ung i Kirken*.

UKM 2010

- mener at det årlig må arrangeres ungdomssamlinger på nasjonalt nivå
- mener en fast ungdomsrådgiverstilling på nasjonalt nivå er nødvendig
- mener at Sung ikke kan være basert på prosjektmidler

Konfirmantarbeid

Konfirmasjon er et av de største tiltakene i trosopplæringen. Ifølge plan for trosopplæring, *Gud gir - Vi deler*, har samiske barn og unge rett til tilbud om samisk trosopplæring. UKM 2010 mener at konfirmantleir i 2012 må være et må-tiltak i *Strategiplan for samisk kirkeliv* (handlingsplan 2012-2016). Det bør ikke være et prøveprosjekt, men et fast tilbud. Et slikt tiltak bør kombineres med den lokale menighetens konfirmantundervisning. Konfirmasjonstiden er en viktig del av den religiøse og den etniske identitetsbyggingen. Det er derfor viktig å tilby samisk ungdom felleskap der en møter andre med "samme" tros- og kulturgrunnlag, der en samtidig kan lære om sin egen bakgrunn og historie. Samtidig er det viktig å fastholde kontakten med den lokale menighet, og skape tilhørighet til det store kristne fellesskapet.

Den svenske kirken har over lengre tid arrangert svensk-samiske konfirmantleire, hvor også norsk-samisk ungdom har deltatt. Det vil være nyttig å etablere et samarbeid over landegrensene til både Sverige og Finland, og benytte seg av deres opparbeidede kompetanse og erfaring. Dette er naturlig fordi samer er et folk tuftet på territoriet til flere land.

UKM 2010

- Mener at konfirmantleir må være et må-tiltak i strategiplanen
- Anbefaler at Dnk tar initiativ til å starte et samarbeid med Den svenske kirken og Den evangelisk-lutherske kirken i Finland

Informasjonsarbeid

UKM ser at det er stor utfordring å nå ut til all samisk ungdom i hele Norge, fordi det ikke finnes noen registre. På sikt kan en få oversikt over hvilke foreldre som ønsker at deres barn skal få et tilbud om samisk trosopplæring ved å registrere disse allerede ved dåpsamtalen. Nå må en bruke alle tilgjengelige kanaler for å nå ut til samisk ungdom, med tilbud om leir og samlinger.

Forslag til informasjonskanaler:

- Konfirmantbrosjyre
- Menighetsblader
- Ansatte i menighetene
- www.konfirmant.no, www.kirken.no
- Gjennom ulike samiske ungdomsorganisasjoner, for eksempel *Noereh*, *Infonuorra* m.fl.
- Andre relevante medier

Ungdomsteam

Høringen beskriver at det er ønskelig å etablere et ungdomsteam. UKM mener at det er ikke er grunnlag for å etablere dette så tidlig i prosessen, siden det ikke finnes samiske kirkelige ungdomsarenaer eller utvalg. Hovedfokus for satsingen på samisk ungdomsarbeid må være å skape møtesteder. Det er naturlig at dette kommer før en satsing på informasjonsarbeid

Dnk kan innlede et samarbeid med Sametingets *Samiske veivisere*, i stedet for å danne en parallell til dette innenfor en kirkelig kontekst. Samarbeidet kan være finansiering av en ekstra veiviser som har spesielt fokus på samisk kirkeliv.

Hvis et ungdomsteam blir opprettet bør hovedfokuset ligge på kristent ungdomsarbeid, med leire/samlinger, rekruttere og skape engasjement

UKM 2010:

- anbefaler at en *ikke* oppretter et eget ungdomsteam i denne omgang
- innleder samarbeid med Sametingets samiske veivisere

38 stemmeberettigede

Dokumentet vedtatt med 1 stemme imot

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

UKM 08/10 VALG UKM 2010

UKM sender fire delegater til Kirkemøtet 2010 og 2011. Kirkemøtet vil finne sted i Tønsberg 14-20.november 2010 og i uke 14 i 2011. En av de fire delegatene blir utnevnt av Utvalg for ungdomsspørsmål. Dette går frem av UKMs forretningsorden. De tre andre er det UKM som velger.

Disse ble valgt som UKMs delegater:

Silje Barkved (Stavanger)

Kristin Mørreaunet (Nidaros)

Kristian Myhre (Møre)

Disse ble vara, i prioritert rekkefølge:

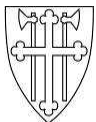
1. Jonathan Lakmal Grell (Oslo)

2. Solvor Hagen Eliassen (Oslo)

3. Jonas Nilsen (Sør-Hålogaland)

4. Eivind Pettersen (Stavanger)

5. Kathrine Lind-Solstad (Sør-Hålogaland)

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

UKM 09/10 Eventuelt

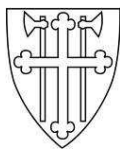
Resolusjon om forvaltning av Statens Pensjonsfond utland (SPU)

Forvaltning av Statens Pensjonsfond – Utland (SPU)

Ungdommens Kirkemøte (UKM) er opptatt av at statlige norske investeringer er i tråd med hensynet til rettferdig handel og en bærekraftig utvikling.

UKM er gjort kjent med et skriftlig innspill til Stortingets behandling av Stortingsmelding 10 (2009-10) *Om forvaltning av Statens pensjonsfond i 2009*. Dette innspillet oppfordrer norske myndigheter til å øke andelen av fondet som er investert i kommersiell virksomhet som bidrar til å redusere fattigdom og berge miljøet.

UKM støtter sakens anliggende om at Statens Pensjonsfond – Utland (SPU) må få en tydeligere etisk profil. UKM ber Ufung se på muligheten til å behandle denne saken i tråd med debatten.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Disse deltok på Ungdommens kirkemøte 2010

Delegater:

Agder og Telemark bispedømme:

Anstein Norheim
Martin Jacobsen

Bjergvin bispedømme:

Margrete Lauksund
Kari-Ann Dorthea Angelskår

Borg bispedømme

Andreas Henriksen Aarflot
Frøydis Indgjerdingen

Hamar bispedømme:

Henrik Sanne Haugli
Morten Grindvoll
Anne-Lise Brenna Ording

Møre bispedømme

Målfrid Synnøve Isene
Kristian Myhre
Hanna Aksnes

Oslo bispedømme:

Jonathan Lakmal Grell
Solvor Hagen Eliassen
Marius Berge Eide
Katja Eidesen (LUD)

Nidaros bispedømme:

Sondre Ribe Øverbø
Naina Helen Jåma Wigdahl

Nord-Hålogaland

Synne Marie Lillenes
Tobias W Tobiassen

Stavanger bispedømme

Leif Christian Andersen
Silje Barkved
Kamilla Knapskog
Eivind Pettersen

Sør-Hålogaland bispedømme:

Jonas Nilsen
Katrine Intelhus Lind-Solstad
Einar Bovim

Tunsberg bispedømme:

Sigurd Malme

Ung Kirkesang

Johannes Kvangarsnes

Sjømannskirken

Marit Johansen

KFUK-KFUM speiderne

Johan Andreas Torkås

Norges kristelige studentforbund

Stina Frøvoll Thorsen

Utvalg for ungdomsspørsmål

Kristin Mørreaunet
Arnstein Bleiktvedt
Helene Bjerkestrand
Arnt Johan Vistnes
Jovna Dunfjell
Petter Normann Dille
Jenny Skumsnes Moe
Birgitte Lerheim

Bibeltimeholdere:

Beate Fagerli, Mellomkirkelig råd

Maria Bjørdal, misjonsprest i Uranienborg menighet

Jan Kristian Nielsen, gateprest i Oslo

Sekretærer/stab:

Kristin Frydenlund, Kirkerådet

Sissel Vartdal, Kirkerådet

Jan Bjarne Sødal, Norges kristne råd

Stein-Erik Anti, Samisk kirkeråd

Hans Morten Løvrød, rådgiver demokrati Nidaros bispedømme

Kjersti Kolbjørnsrud, Kirkerådet

Randi Langkaas, Kirkerådet

Dag-Eirik Lannem, Kirkerådet

Vidar Kristensen, Kirkerådet

Kari Winger Karlsen, Kirkerådet

Petter Rønneberg, rådgiver ungdom og trosopplæring, Oslo bispedømme

Jorunn Kraft Vistnes, rådgiver ungdom og trosopplæring, Stavanger bispedømme

Torkel Irgens, rådgiver trosopplæring, Sør-Hålogaland bispedømme

Arnstein Hardang, rådgiver ungdom, Tunsberg bispedømme

Berit Kristin Klebmoen, rådgiver trosopplæring, Hamar bispedømme

Elisabeth Hoel, rådgiver ungdom, Hamar bispedømme

Liv Anne Bjerkeland, rådgiver misjon, Møre bispedømme

Dag-Håkon Eriksen, Kirkerådet

Paul Erik Wirgenes, Kirkerådet

Kristine Aksøy, Kirkerådet

Gjester:

Rigmor Aasrud, FAD

Nils Tore Andersen, Kirkerådet

Jens-Petter Johnsen, Kirkerådet

Gerd Karin Røsæg, Kirkerådet

Tore Johnsen, Samisk kirkeråd

Svein Harberg, KUF-komiteen

Berit Hagen Agøy, Mellomkirkelig råd

Per Ove Løkstad, KFUK-KFUM speiderne

Vegard Holm, KRIK

Adelheid Firing Hvambdsdal, KFUK-KFUM

Espen Andreas Hasle, Acta

Gå!

Gå med uro! Gå i hast!

**Slutt aldri med å gå ut av kirkens rom,
Ut av freden og stillheten, ut i bråket og ubehaget,
Ut i latteren og gråten.**

**Bær med deg det levende brødet som du fikk her,
Som en skatt mellom dine hender og i ditt hjerte.**

Del det ut igjen og igjen.

Alltid strekker det til, om du fortsetter å bryte det.

Kom!

Slutt aldri med å komme tilbake til dette stedet!

Kom aldri tomhendt.

Ta med deg ropet som presser bak leppene.

La det få lyde her.

Ta med deg sulten som aldri blir stillet,

Kampen som ennå ikke er vunnet.

**Ta med deg en som har vært ditt medmenneske
uten at du visste det.**

Her er møtestedet – i lyset fra Guds ansikt.

(Hans Olav Mørk)

Hvordan du vet at du har vært på UKM!

Av Silje Barkved, Stavanger bispedømme

Du vet du har vært på UKM

- når du tar det opp til votering om du skal gå og legge deg.
- når du bestemmer deg for å få så mange barn at dere kan ha. plenumsdebatter rundt middagsbordet hver eneste dag.
- når du lurer på hvorfor Sjømannskirken ikke steker vafler i hagen din.
- når du tenker at det hadde vært litt kult å bli prest.
- når du trekker kølapp på Posten, for så å spørre når de setter strek.
- når du synes det er greit å stå opp klokken 07.30 etter fem timers søvn for å sitte og vifte med navnelapper.
- når du svarer naboen som ber deg om å skru ned musikken, at du ikke hører på forslaget hans med mindre han leverer en gul lapp.
- når du vet at aldri igjen skal låne noen sitt munnspill, hvis du ikke er interessert i å kline med dem!

